

SZEGEDI TUDOMÁNYEGYETEM
MEZŐGAZDASÁGI KAR
ÁLLATTUDOMÁNYI ÉS VADGAZDÁLKODÁSI INTÉZET

A DÁMBIKÁK MENNYISÉGI ÉS MINŐSÉGI SZABÁLYOZÁSÁNAK ÉRTÉKELÉSE A BÁRNA VÖLGYE FÖLDTULAJDONOSI KÖZÖSSÉG VADÁSZTERÜLETÉN

TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI DOLGOZAT

Készítette:

SIMON SÁNDOR

Konzulens:
BARTA TAMÁS
ADJUNKTUS

Hódmezővásárhely, 2012. március 28.

Az SZTE Kutatóegyetemi Kiválósági Központ
tudásbázisának
kiszélesítése és hosszú távú szakmai
fenntarthatóságának megalapozása
a kiváló tudományos utánpótlás biztosításával”

**TÁMOP-4.2.2/B-10/1-
2010-0012 projekt**

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával,
az Európai Szociális Alap
társfinanszírozásával valósul meg.

BEVEZETÉS

- Ma Magyarországon az egyik legsikeresebb, illetve legsikeresebben telepített nagyvadfajunk a dámszarvas (Dama dama).
- Hazánkban él a világ legjobb minőségű dām állománya.
- Gyulaj és Guth nevével fémjelezve eddig hat világrekord dāmbika került terítékre Magyarországon.
- 1923 óta kizárólagosan csak magyar világrekordról számolhatunk be.
- Ennek megfelelően a világranglista első 50 helyezettje között (30 Magyar bika) csupán elvétve találni más országból származó trófeát.

ANYAG ÉS MÓDSZER

- Nógrád megyében és a Bárna Völgye Fk. területén elejtett dámbikák vizsgálata.
- 2007-2011 között vizsgált időszak – új vadászterület alakult (földtulajdonosi közösség).
- Az elejtett dámbikák alapadatainak (kor és trófeasúly) vizsgálata – a megyei trófeabírálati adatok alapján.
- A vizsgált élőhelyen öt vadászidényen keresztül (2007-2011 között) vizsgáltam a kor és a trófeasúly kapcsolatát.

Statisztikai vizsgálatok:

- **Leíró statisztikai vizsgálat** (alapstatisztika).
- **Korreláció vizsgálat** lineáris regresszió alkalmazásával.

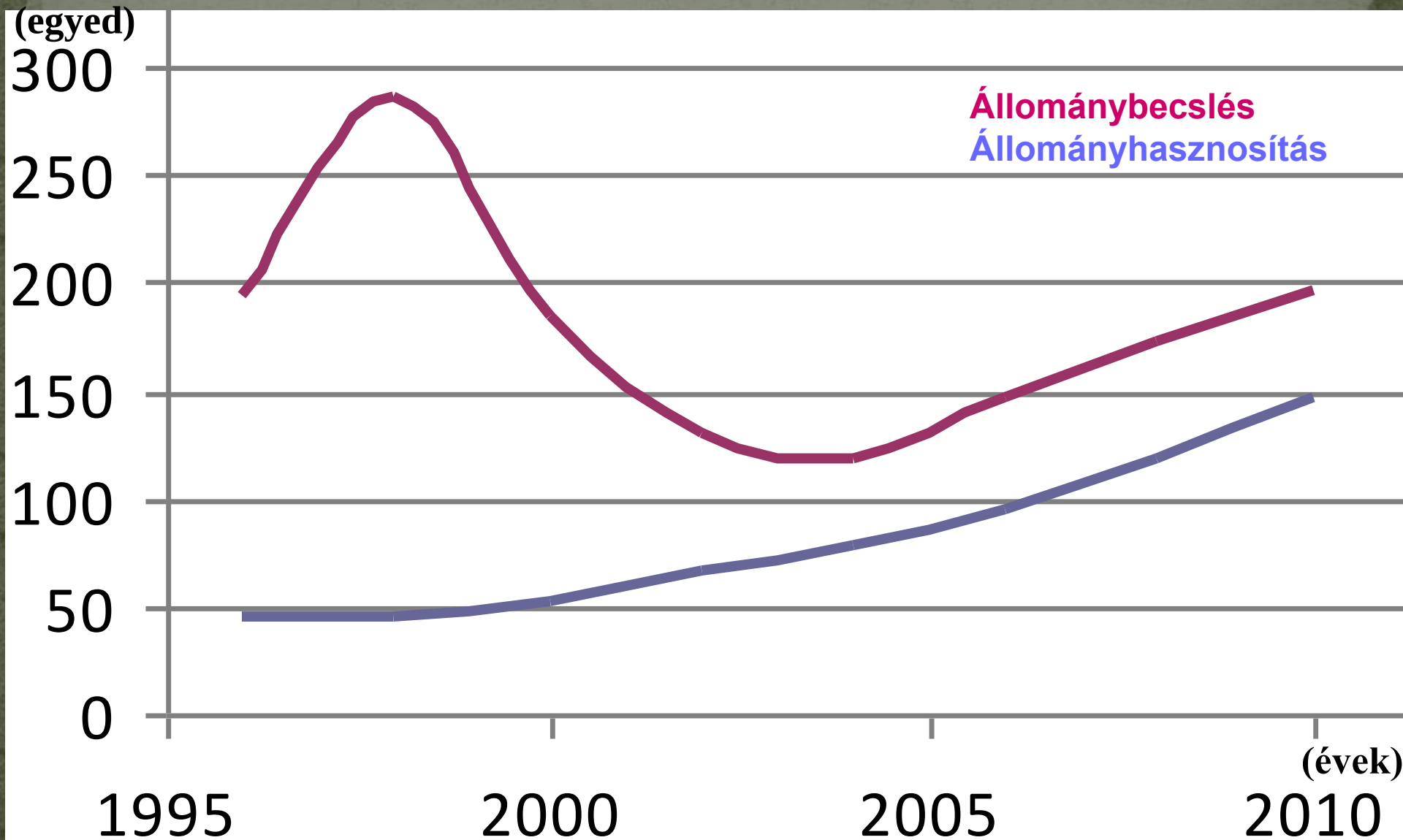
A Bárna Völgye Földtulajdonosi Község területének térképe

A terület elhelyezkedése, adottságai és lehetőségei.

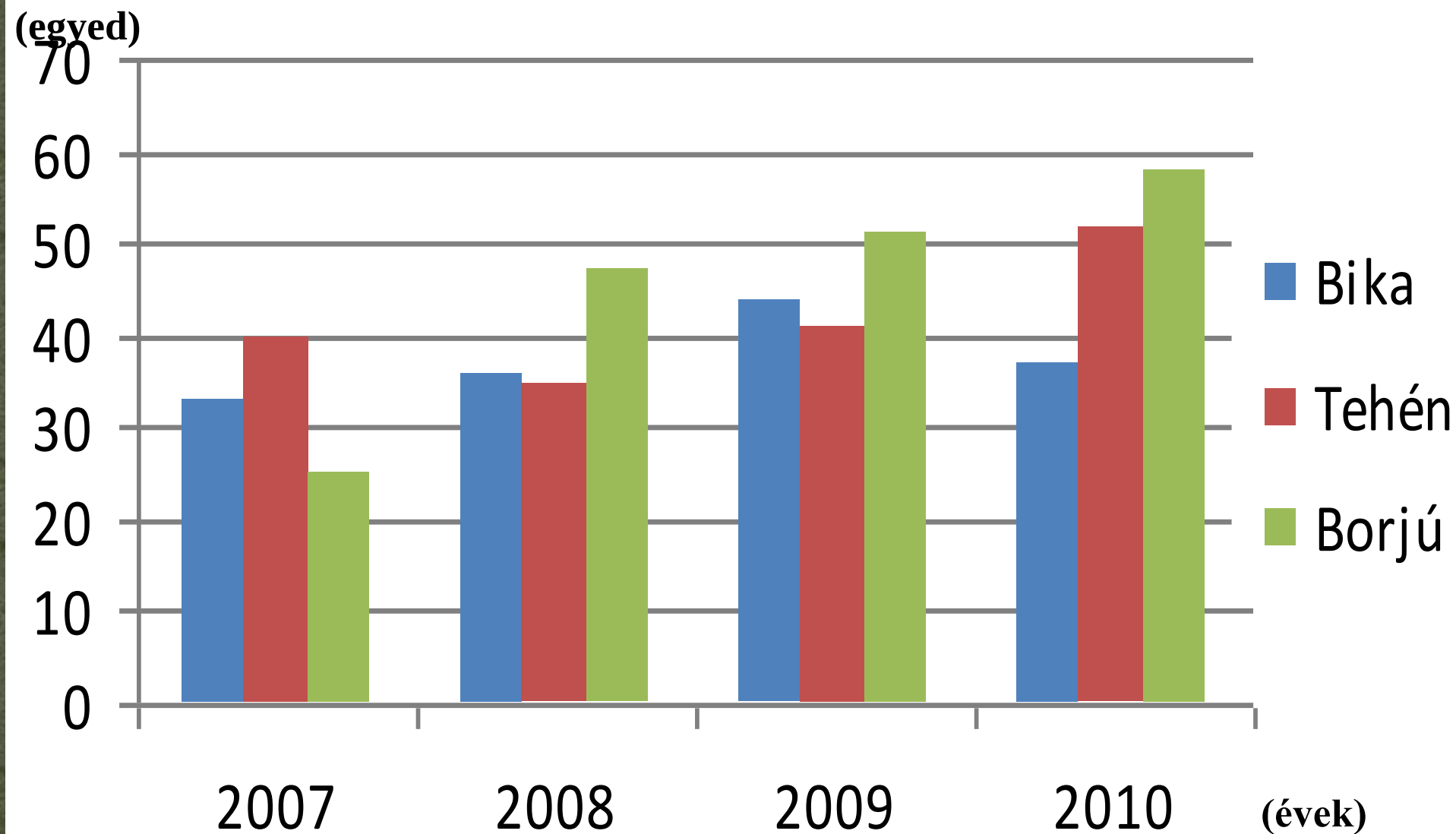
EREDMÉNYEK

1. ábra: Nógrád megye dámszarvas állományának becslési és hasznosítási adatai

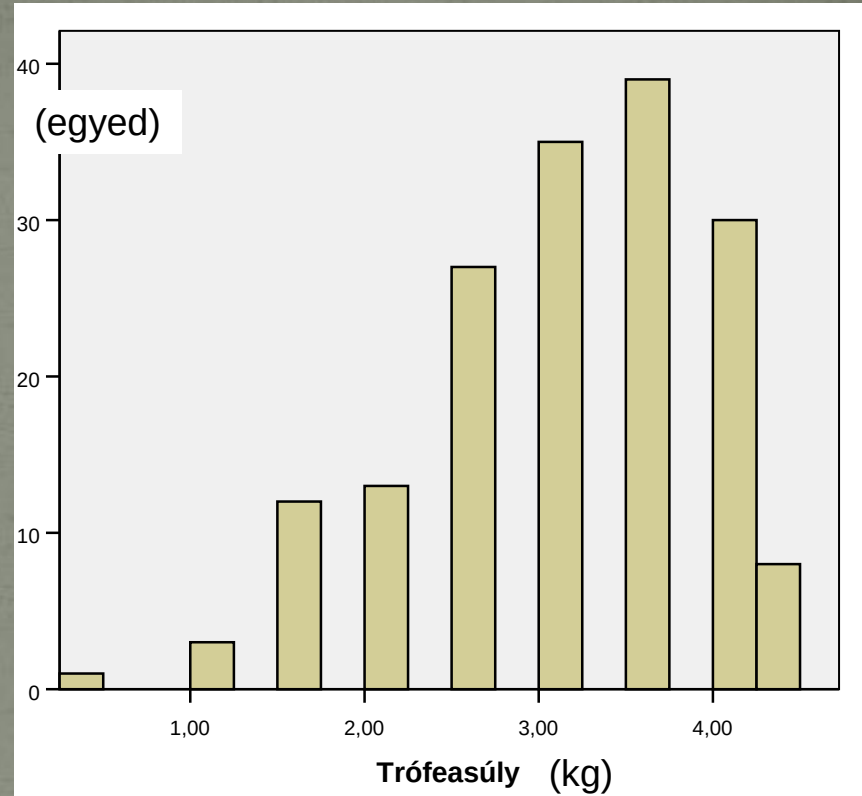
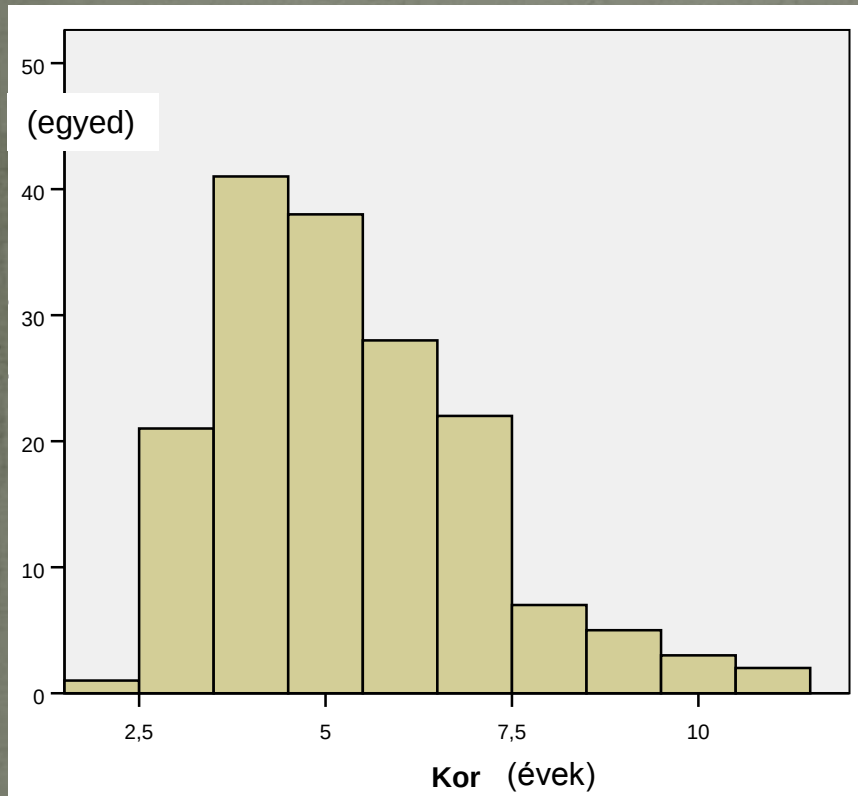
EREDMÉNYEK

**2. ábra: Nógrád megye dómállományának hasznosítási adatai
2007-2010 között.**

EREDMÉNYEK

3 – 4. ábra: Nógrád megyében 2007-2011 között elejtett dámbikák kor- és trófeasúly eloszlása

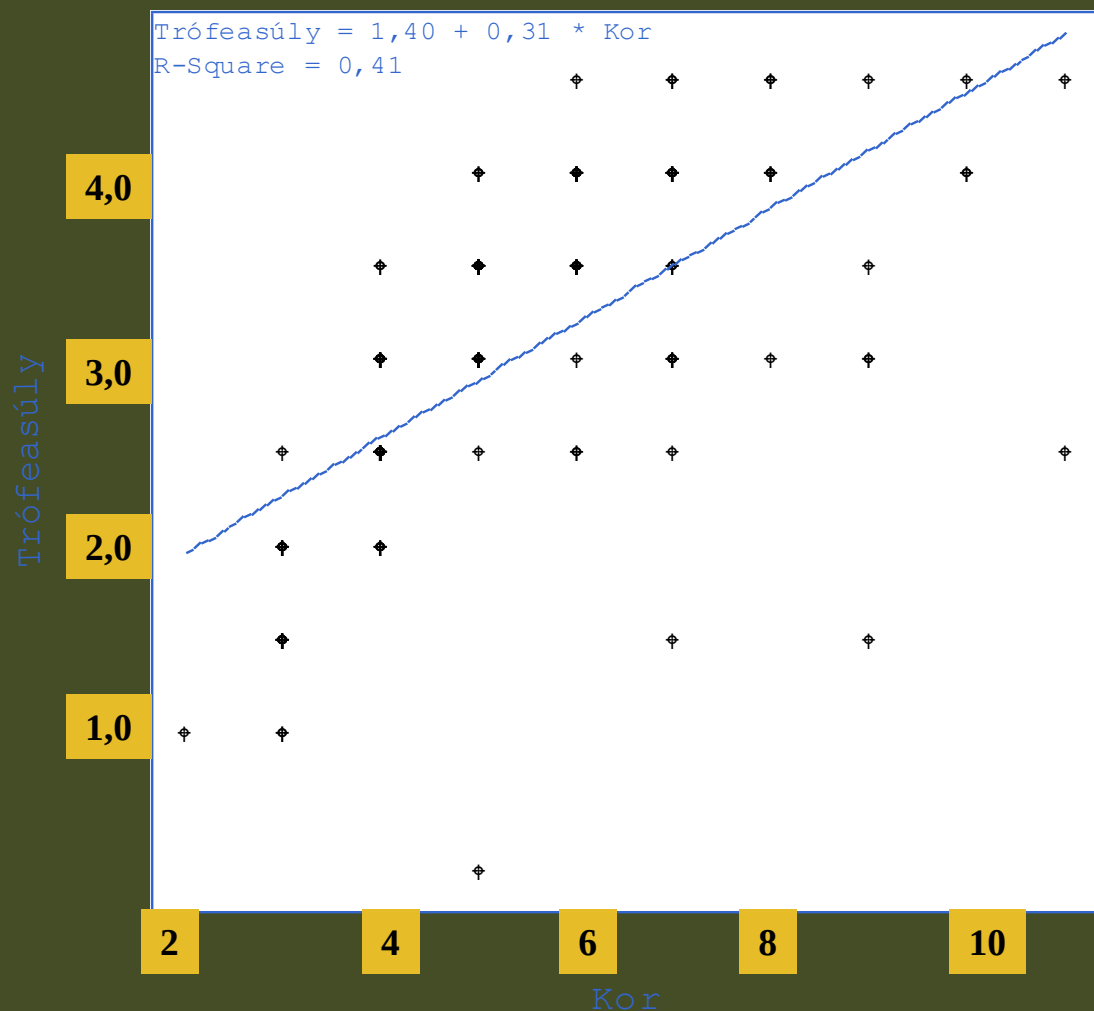

1. táblázat: Nógrád megyében elejtett dámbikák alapadatai

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
Kor	168	2	11	5,32	1,769
Trófeasúly	168	0,25	4,50	3,04	0,860

EREDMÉNYEK

5. ábra: Nógrád megyében elejtett dámbikák kor- és trófeasúlyának kapcsolata

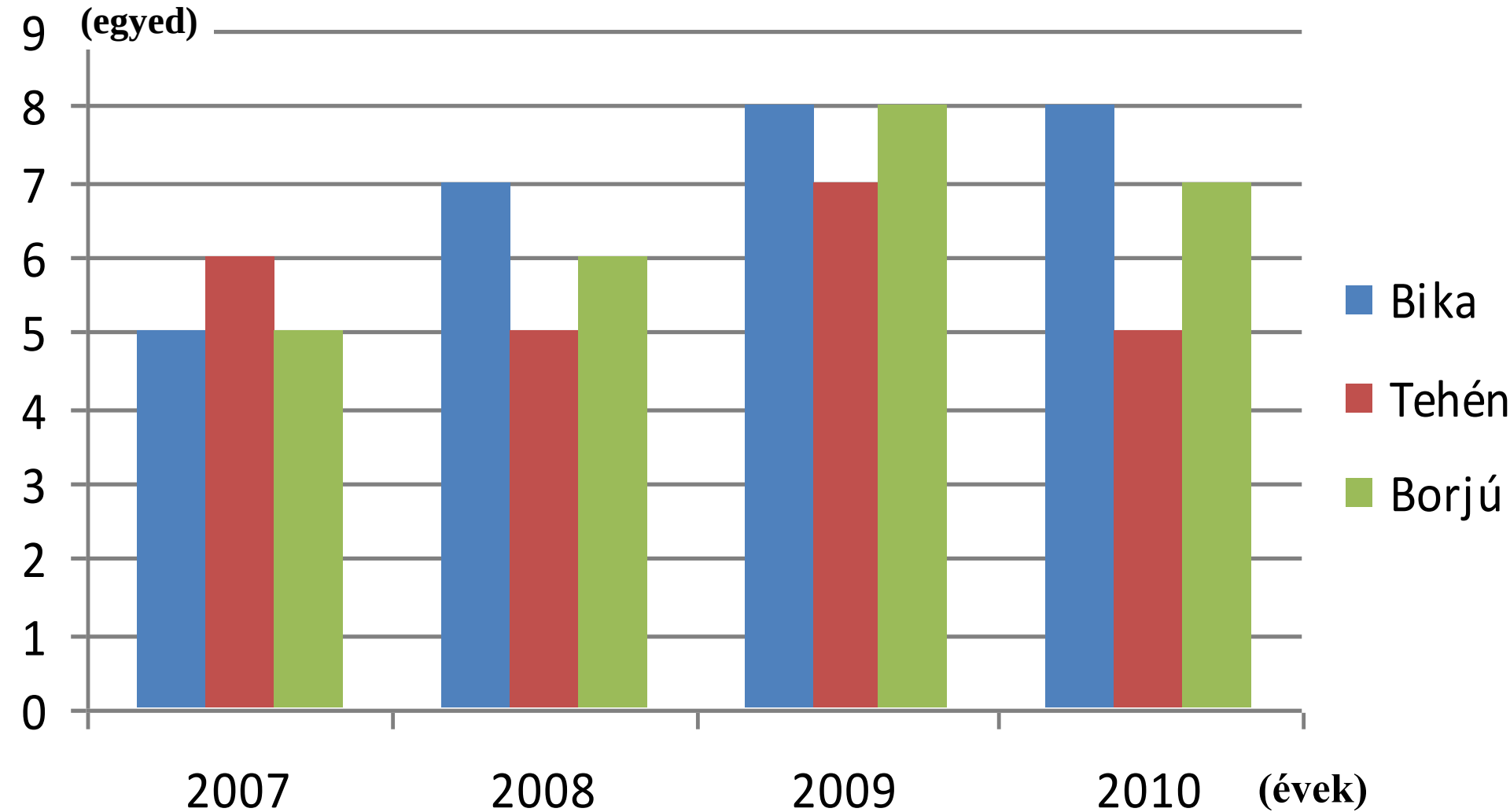
Linear Regression

$r = 0,64$

(közepes pozitív kapcsolat)

EREDMÉNYEK

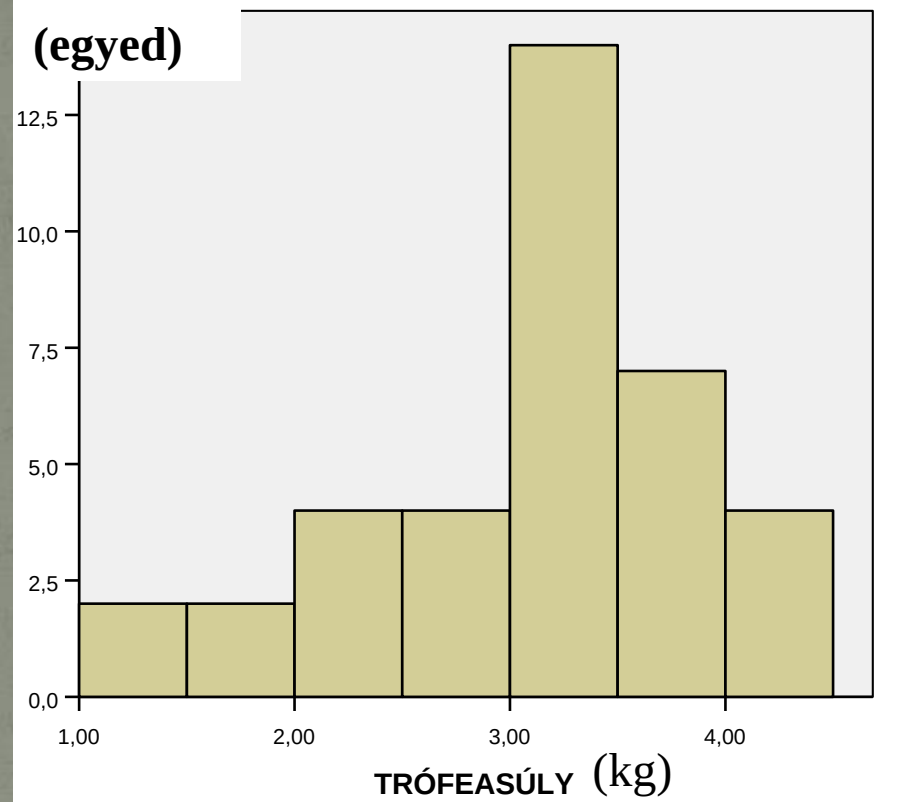
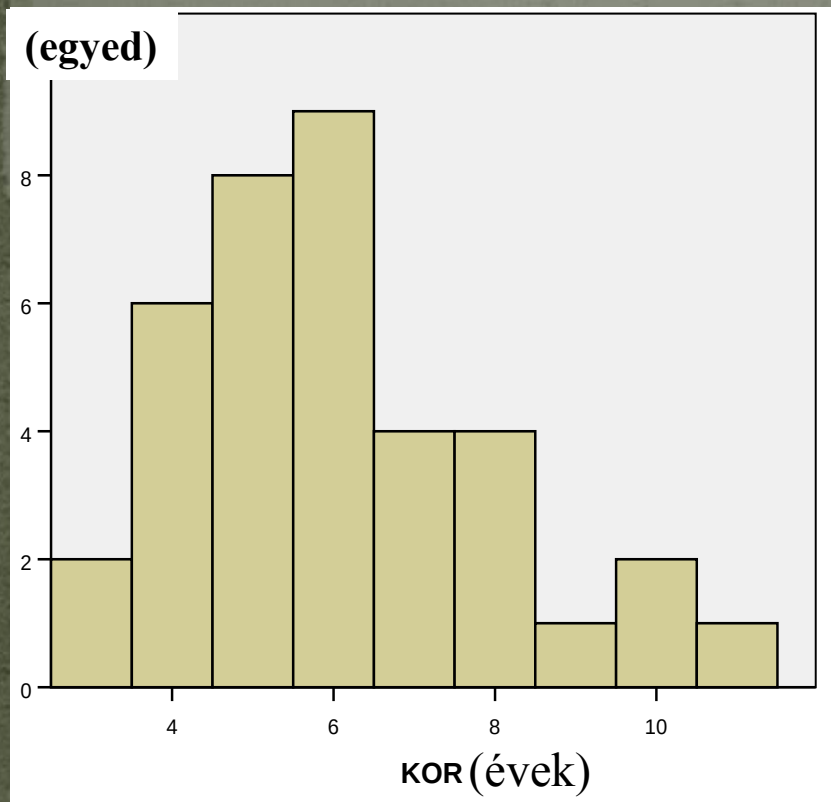
6. ábra: A dámszarvas állomány hasznosítási adatai a Bárna Völgye Fk. Területén 2007-2010 között

EREDMÉNYEK

7 – 8. ábra: A Bárna Völgye Fk. Területén 2007-2011 között elejtett dámbikák kor- és

trófeasúly eloszlása

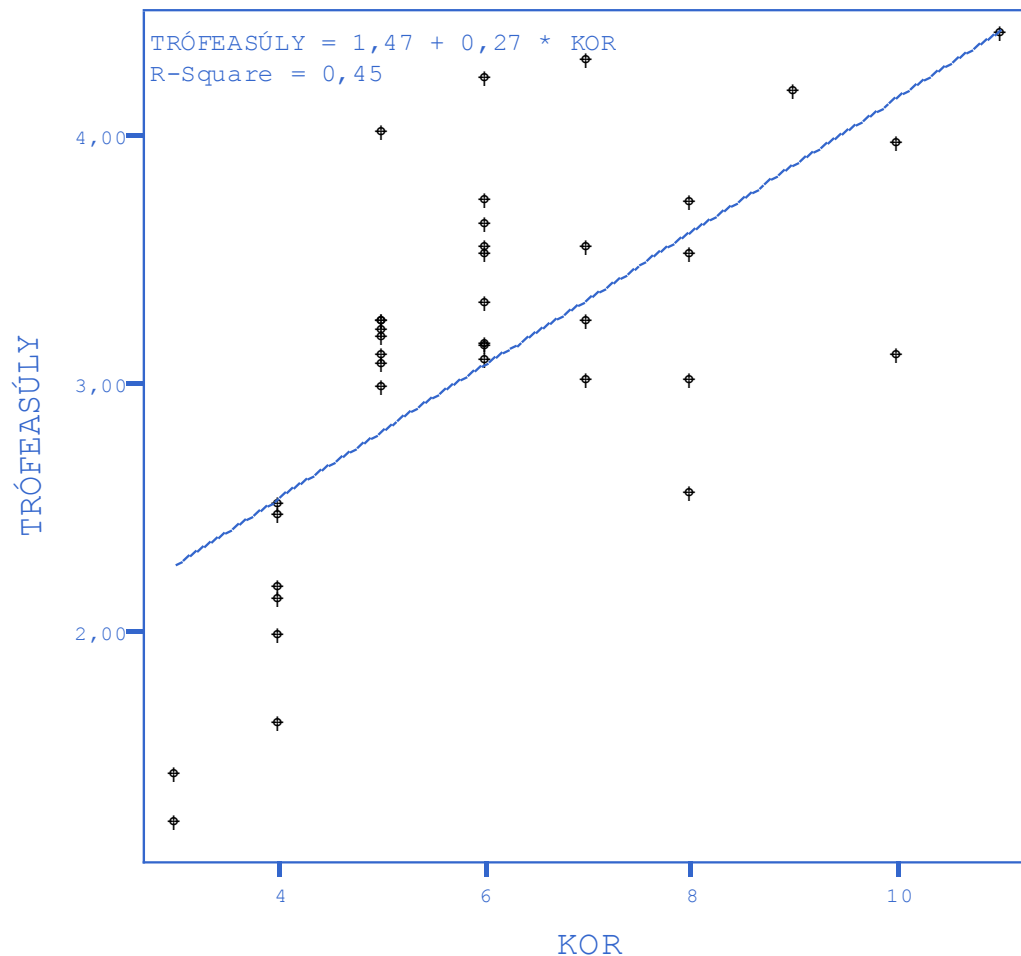

2. táblázat: A Bárna Völgye Fk. Területén elejtett dámbikák alapadatai

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
Kor	37	3	11	6,05	1,943
Trófeasúly	37	1,20	4,39	3,09	0,778

EREDMÉNYEK

9. ábra: A Bárna Völgye Fk. területén 2007-2011 között elejtett dámbikák kor- és trófeasúly közötti összefüggés-vizsgálata

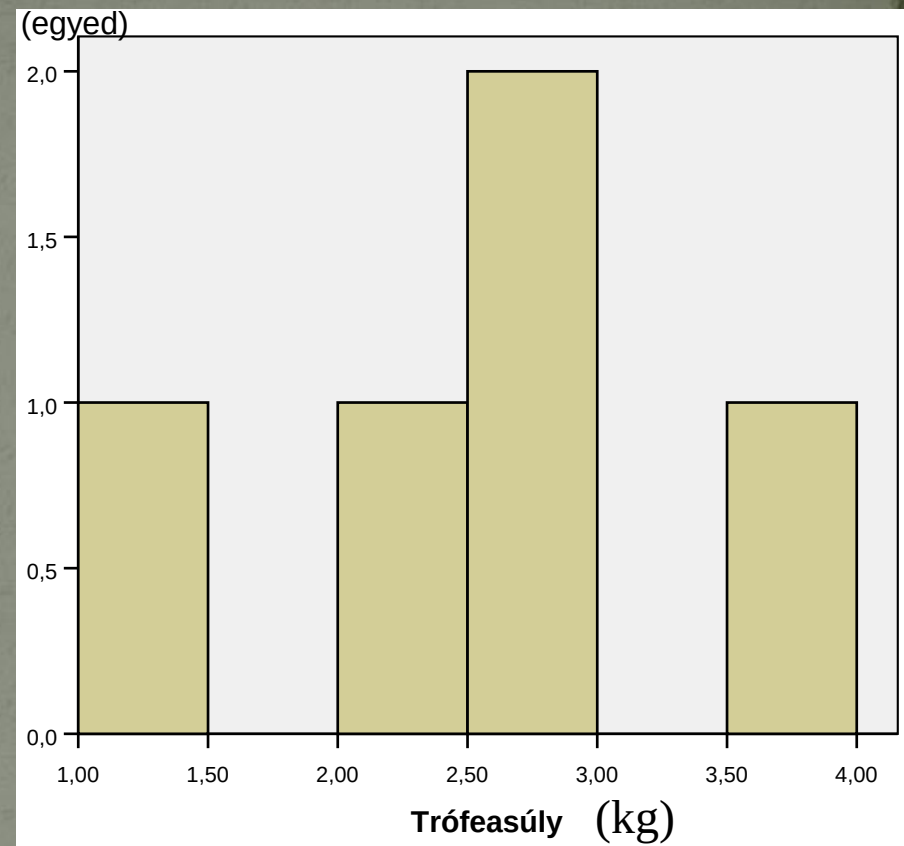
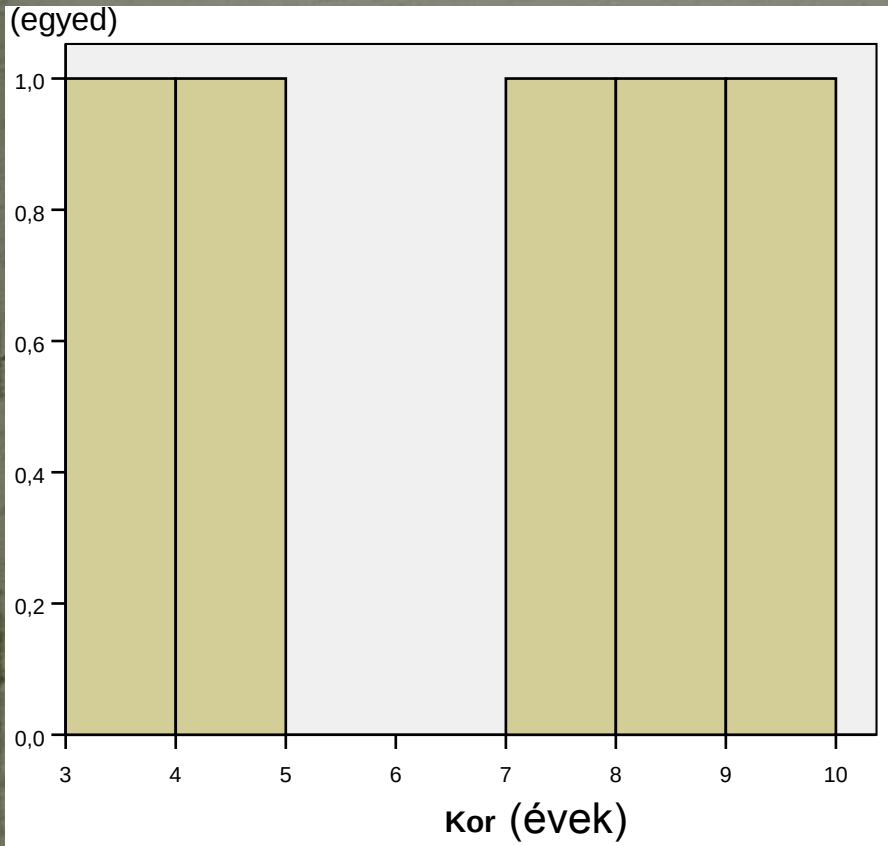

$$r = 0,67$$

(közepes pozitív kapcsolat)

EREDMÉNYEK

10-11. ábra: A 2007-ben elejtett dámbikák kor- és trófeasúly eloszlása

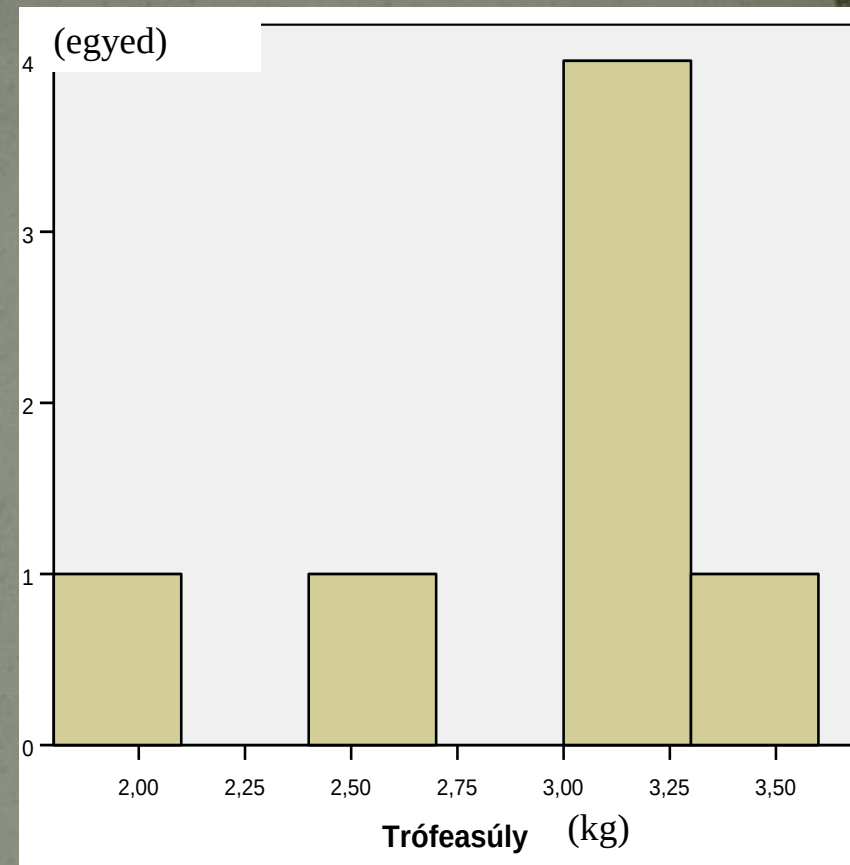
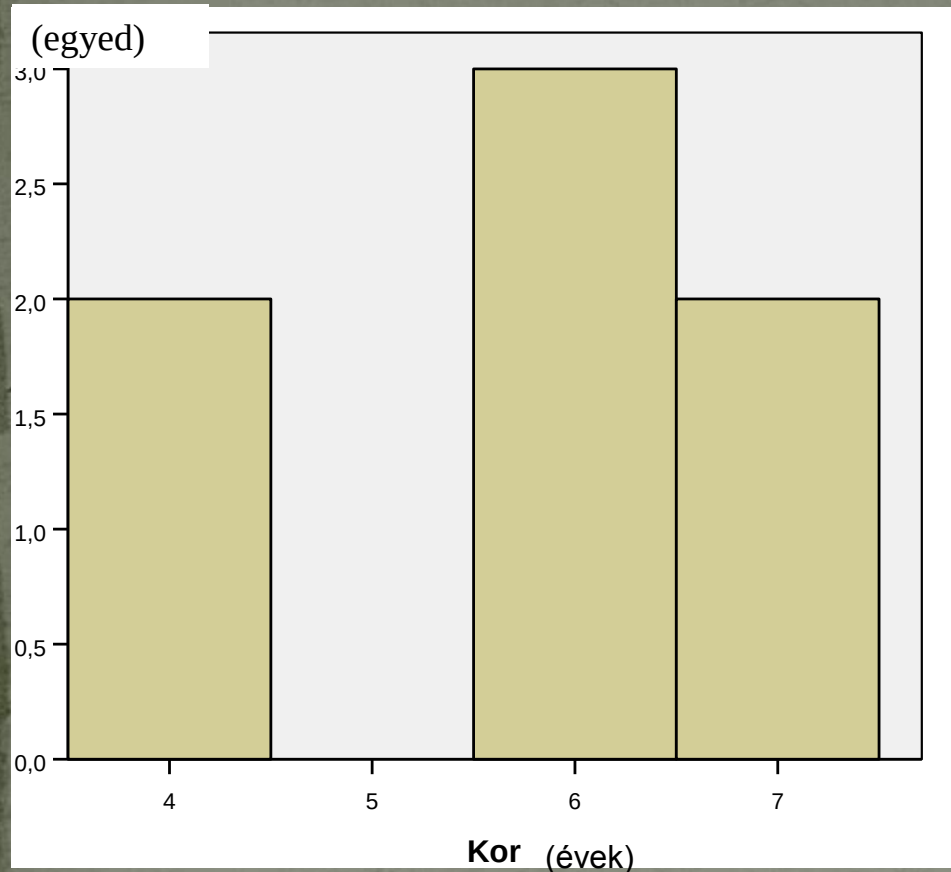

3. táblázat: A 2007-ben elejtett dámbikák alapadatai

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
Kor	5	3	10	6,40	2,881
Trófeasúly	5	1,39	3,94	2,678	0,970

EREDMÉNYEK

12 -13. ábra: A 2008-ban elejtett dámbikák kor- és trófeasúly eloszlása

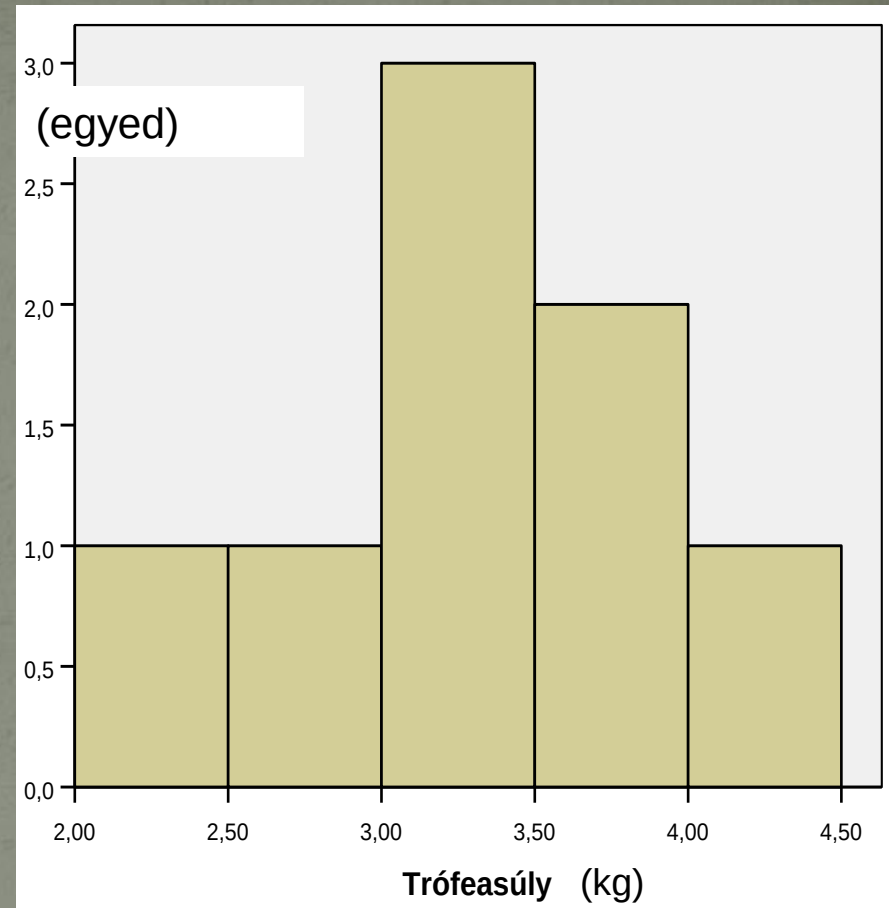
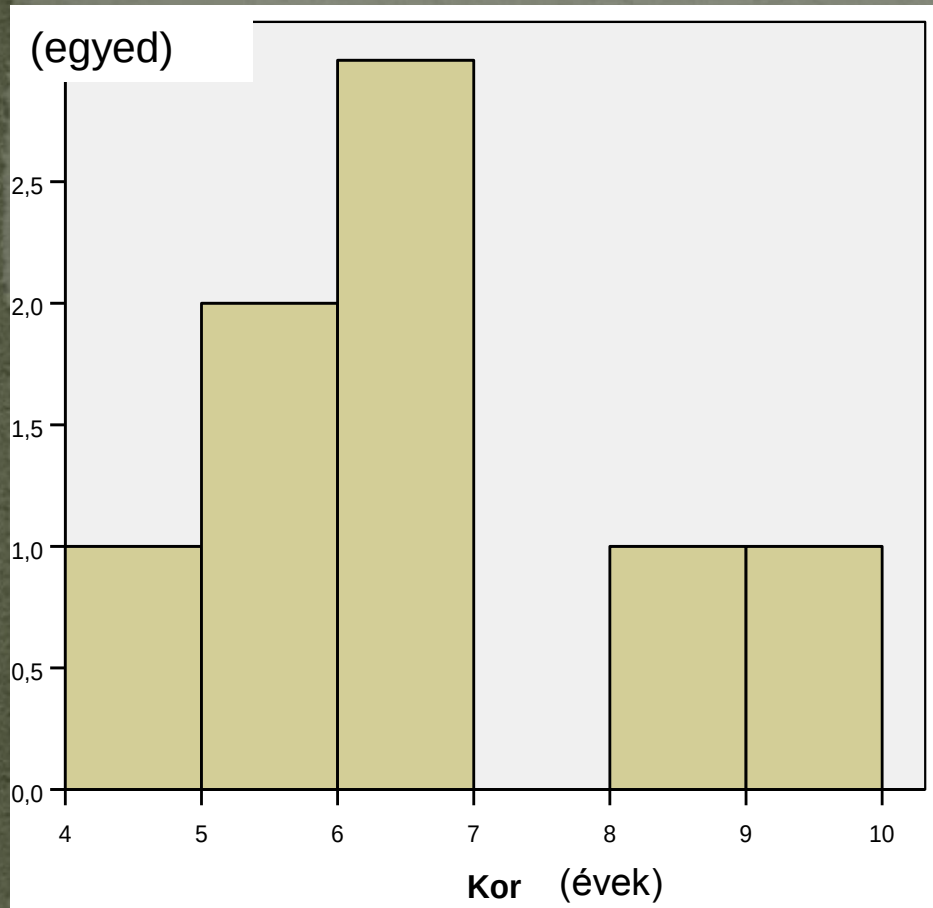

4. táblázat: A 2008-ban elejtett dámbikák alapadatai

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
Kor	7	4	7	5,71	1,254
Trófeasúly	7	1,95	3,52	2,95	0,544

EREDMÉNYEK

14-15. ábra: A 2009-ben elejtett dámbikák kor-és trófeasúly eloszlása

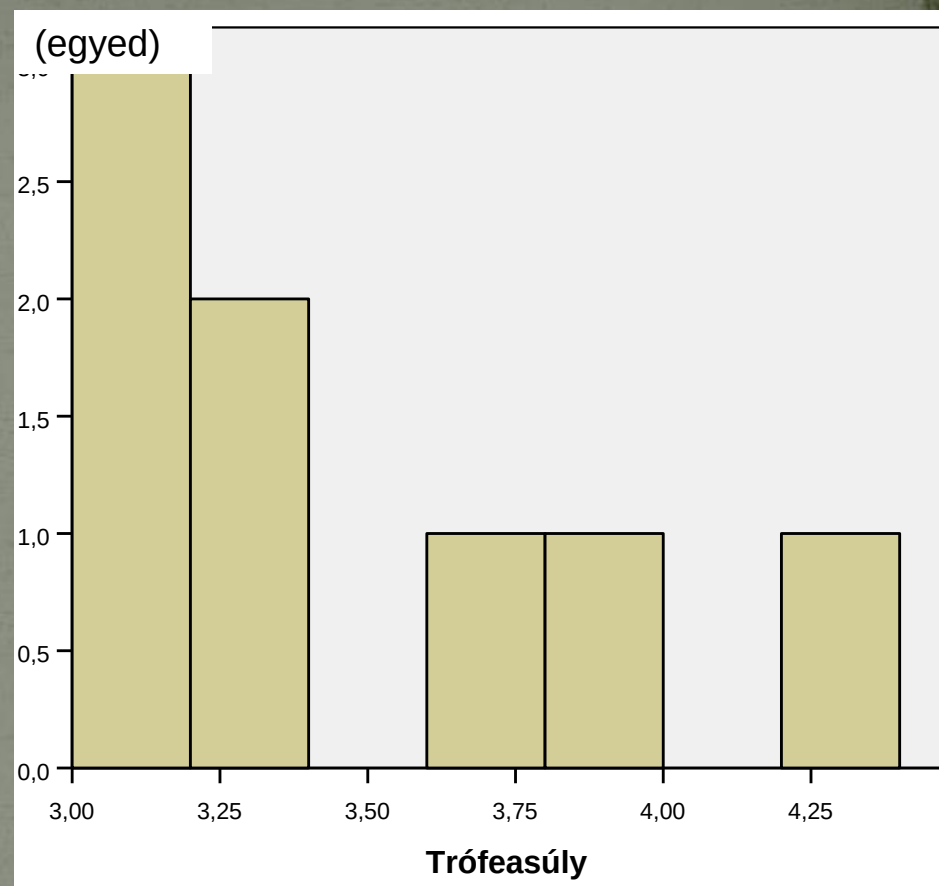
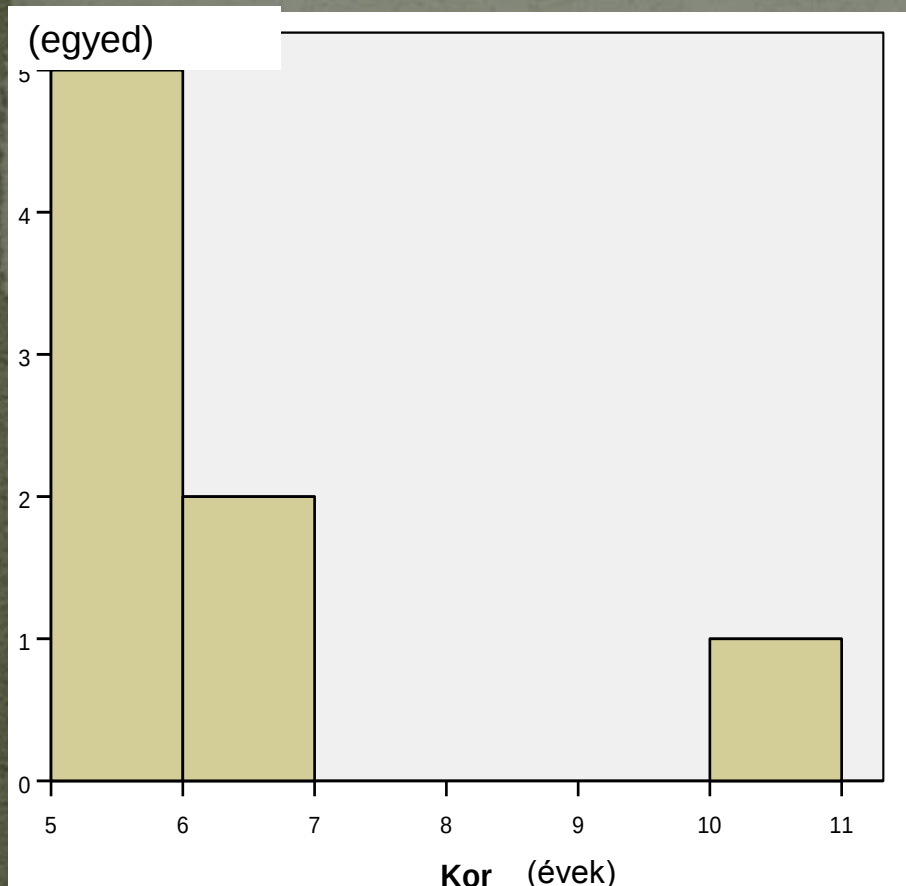

5. táblázat: A 2009-ben elejtett dámbikák alapadatai

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
Kor	8	4	10	6,25	1,909
Trófeasúly	8	2,15	4,20	3,27	0,596

EREDMÉNYEK

16-17. ábra: A 2010-ben elejtett dámbikák kor-és trófeasúly eloszlása

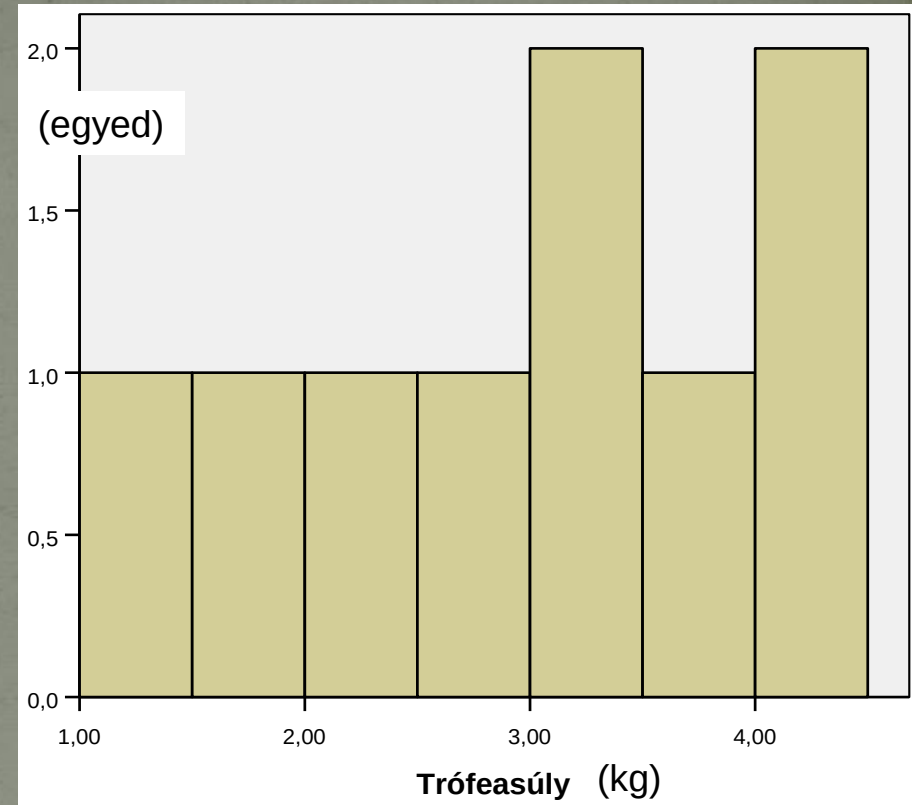
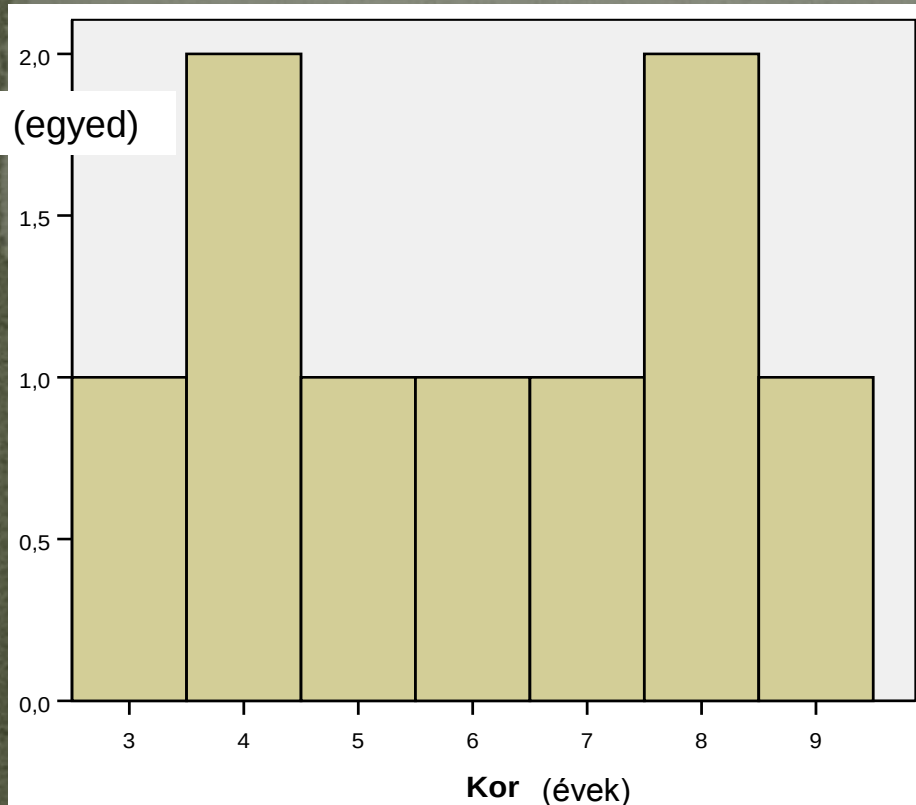

6. táblázat: A 2010-ben elejtett dámbikák alapadatai

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
Kor	8	5	11	6,00	2,070
Trófeasúly	8	3,05	4,39	3,47	0,500

EREDMÉNYEK

18 - 19. ábra: A 2011-ben elejtett dábikák kor- és trófeasúly eloszlása

7. táblázat: A 2011-ben elejtett dábikák alapadatai

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
Kor	9	3	9	6,00	2,121
Trófeasúly	9	1,20	4,28	2,95	1,086

KÖVETKEZTETÉSEK ÉS JAVASLATOK

8. táblázat: A korrelációs koefficiens értéke a vizsgált években.

	NÓGRÁD MEGYE	BÁRNA VÖLGYE FÖLDTULAJDONOSI KÖZÖSSÉG					
évek	2007-2010	2007-2011	2007	2008	2009	2010	2011
r értéke	0,64	0,67	0,67	0,92	0,30	0,74	0,77

- A trófeabírálati eredmények alapján végzett vizsgálatom a 2007-es ($r = 0,67$) és a 2008-as vadászati évben ($r = 0,92$) szoros, illetve igen szoros pozitív, míg a 2009-es évben ($r = 0,30$) csak laza pozitív kapcsolatot mutatott ki.
- A következő 2010-es és 2011-es vadászati években a korábbi évekhez hasonlóan ($r = 0,74$ és $r = 0,77$) szoros pozitív kapcsolatot mutattam ki.
- A megyei értékhez ($r = 0,64$) képest kissé szorosabb ($r = 0,67$) kapcsolat volt a két változó között a vizsgált években.

KÖVETKEZTETÉSEK ÉS JAVASLATOK

- A kor és trófeasúly közötti szoros pozitív kapcsolatot az elvégzett összefüggés vizsgálatok igazolták.
- Ezért a bikák selejtezésénél fontosnak tartom a fiatal korosztály erőteljesebb – a lapátalakulás és egyéb fontos jellemző (trófeasúly, a lapát (kezdemény) hossza és szélessége) figyelembe vétele mellett – hasznosítását. A gyakorlat sajnos nem ez !! Ezen kellene változtatni!!
- A középkorú és a jó képességű, telt és csipkézett lapátú bikák kíméletét legalább 10-11 éves korukig. A gyakorlat sajnos nem ez !! Ezen kellene változtatni!!
- Úgy gondolom, hogy a legnagyobb magyar vadász gróf Széchenyi Zsigmond szavai, melyeket ugyan a gímszarvassal kapcsolatban mondott – iránymutató lehet a dámszarvas bikákkal történő gazdálkodásunk esetében is: „Engedjük őket megöregedni! Adjuk meg nekik a kellő időt, a szükséges esélyt tehetségük bebizonyításához, teljes kifejlesztéséhez. Nem győzöm tehát ismételni: Kiváló bikáink lelövését ne siessük el! Amilyen szigorúak és szorgalmasak vagyunk selejtbikáink kigyomlálásában, olyan elnézőek, olyan kíméletesek és halogatók legyünk szép agancsú erős szarvasaink iránt. Kíméljük a jót – lőjük a rosszat!”

A Bárna Völgye Földtulajdonosi Közösség területén elejtett 11 éves
4,37 kg-os kapitális dámbika

Köszönöm a megtisztelő figyelmüket!

